

Tango

*To taniec z tamtej dzikiej Argentyny,
namiętny i gorący jak dziewczyny,
które go tańczyły,
mężczyzn uwodziły,
pokazując, co potrafią kończyny.*

(ebs)

28 października 1913 - Lucyna Messal i Józef Redo, w trakcie spektaklu "Targ na dziewczęta" (według pamiętników Ludwika Sempolińskiego), po raz pierwszy w Polsce zatańczyli tango.

Tango - taniec towarzyski pochodzący z Buenos Aires w Argentynie i Montevideo w Urugwaju. Tango jest także rodzajem muzyki. Obecnie istnieje wiele form tanga, zarówno muzycznych jak i tańca - tango argentyńskie (i jego odmiany tango vals, tango nuevo, milonga), tango amerykańskie, tango fińskie, tango międzynarodowe.

Tango - zarówno taniec jak i muzyka - jest częścią światowego niematerialnego dziedzictwa kulturalnego ludzkości. Taką decyzję podjęło 30 września 2009 dwudziestu czterech członków międzyrządowego komitetu UNESCO do spraw dziedzictwa kulturalnego podczas spotkania w Abu Zabi w Zjednoczonych Emiratach Arabskich.

Jak podkreśla UNESCO, argentyńska i urugwajska tradycja tanga, które jest dziś znane na całym świecie, narodziła się w biednych środowiskach Buenos Aires i Montevideo, w basenie Rio de la Plata.

Tango wywodzi się z tradycji hiszpańskich habanery i flamenco, przeszczepionych na grunt Ameryki Południowej i zmieszanych z "candombe", którą tańczyli i śpiewali, na ulicznych paradach, afrykańscy niewolnicy. W refrenie powtarzają się słowa "cum-tan-go" i od nich wywodzi się nazwa "tango". "Candombe" z czasem przekształciło się w "milongę".

Prymitywna forma tanga pojawiła się już pod koniec XVIII wieku. Początkowo tańczono je w podrzędnych lokalach i domach publicznych, a jego popularność ciągle rosła, zwłaszcza dzięki pociągającej muzyce. Styl tańca, który powstał około 1900 w Montevideo i Buenos Aires, dziś nosi nazwę tango argentyńskie.

Później tango trafiło do Stanów Zjednoczonych i około 1907 do Europy, najpierw do Francji. W Paryżu święciło prawdziwe triumfy. Pierwszym taniem, które zyskało popularność światową było *La Morocha* Angelo Villoldo. Francuzi tak się w nim rozkochali, że stworzyli własny styl - tango paryskie, tak zwane apaszowskie. W Hollywood najbardziej znanym odtwórcą tego tańca stał się Rudolf Valentino.

Jednak pochodzenie i wyjątkowo silne zabarwienie erotyczne tego tańca prowokowały także wiele głosów protestu. Dookoła tanga rozgorzała wielka dyskusja. W 1913 londyński dziennik *The Times* ocenił tango jako w najwyższym stopniu nieprzyzwoite. Do dyskusji włączył się papież Pius X, wypowiadając się negatywnie. Cesarz niemiecki zabronił go tańczyć swoim gościom. Jednak radość tańczenia tanga była tak ogromna, iż nie zważano na tego typu zakazy. Dzięki wizycie wielkiego tancerza Casimira Ain w Rzymie i jego wirtuozerii, następny papież Pius XI wydał już pozytywną ocenę.

1876 - zalegalizowano domy publiczne w Buenos Aires

1880 - początki tanga (muzyka i taniec)

1913 - tango poprzez Paryż i akceptację wyższych klas staje się jednym z najbardziej popularnych tańców na świecie

1930 - po przewrocie wojskowym José Félix Uriburu nastąpiły dalsze ograniczenia prostytucji w Argentynie, skandal związany z organizacją *Cwi Migdal* - stręczycieli, alfonsów i właścicieli domów publicznych specjalizujących się w przemycaaniu kobiet ze wschodniej Europy spowodował zacieśnienie moralności i spadek popularności kabaretów

1943-1955 - Złoty Okres tanga: największe sukcesy tanga po II wojnie nastąpiły w czasie prezydentury Juana Dominga Perona (1946-1955) faworyzującej popularną kulturę i ruch nacjonalistyczny

1955-1983 - Regres tanga: w początku lat 50. nastąpiło załamanie ekonomiczne i rząd Perona zaczął upadać, kiedy w 1955 Peron został odsunięty od władzy Argentyna była w kryzysie, w tym czasie praktycznie nikt nie uczył się tanga w Argentynie, tango nie zanikło, ale było znacznie ograniczone

1983-1994 - Renesans tanga: po wojnie falklandzkiej popularność tanga w Argentynie gwałtownie wzrosła, tango jako symbol Argentyny stało się znowu powodem do dumy, obecnie poparcie finansowe dla tanga w Argentynie pochodzi od turystów, tango nie jest najbardziej ulubioną muzyką biednych mieszkańców w Buenos Aires

* * *

The Best Latin Tango:

<http://www.youtube.com/watch?v=HG0Q530daGI>

Shakira "Objection":

<http://www.youtube.com/watch?v=8C6xDjQ66wM>

Tango w filmach:

Rudolf Valentino (1895-1926), "najgorętszy kochanek niemego kina", całuje w tangach:

<https://www.youtube.com/watch?v=XaQS8nrLw08>

Charlie Chaplina tango "Bitterness" w filmie "Monsieur Verdoux" (1947):

<http://www.youtube.com/watch?v=y0YEqUUqXZg>

Jack Lemmon jako Daphne i Joe E. Brown (oraz Marilyn Monroe i Tony Curtis w nauce całowania) w "Pół żartem pół serio" (1959):

<http://www.youtube.com/watch?v=uKlfa3LKows>

Cudny pijany Marlon Brando z Marią Schneider w "Ostatnim tangu w Paryżu" (1972):

https://www.youtube.com/watch?v=llNbRXG_v1E

Niewidomy Al Pacino w "Zapachu kobiety" (1992, Oscar dla Najlepszego Aktora):

https://www.youtube.com/watch?v=F2zTd_YwTvo

"El Tango de Roxanne" w "Moulin Rouge (2001):

<https://www.youtube.com/watch?v=Rn0xXo1gwGY>

Salma Hayek i Ashley Judd tańczą tango "Alcoba Azul" w filmie "Frida" (2002), śpiewa Lila Downs:

<https://www.youtube.com/watch?v=moe3i3AycwE>

Antonio Banderas i Katya Virshilas w filmie "Wytąńczyć marzenia" ("Take the Lead", 2006):

<http://www.youtube.com/watch?v=6lAKIYTQVKY&feature=related>

Gianpiero Galdi and Lorena Tarantino performing to "Ariele e Calibano" by Sineterra, at Krakus Aires Tango Festival, on the Sunday Night Milonga in Juliusz Słowacki Theatre In Kraków, Poland. 5.05.2019

<https://www.youtube.com/watch?v=JaEsttvrXkY>